Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 148. | Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 28. червня, 1922. | VOL. XXX. | No. 148. | Jersey City, N. J., Wednesday, June 28, 1922. | THREE CENTS

УРЯД ЗБИРАЄТЬСЯ ПОСЕРЕДНИЧИТИ В УГЛЕВІМ СТРАЙКУ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Уряд зробив нині перший безпосередний крок для полагодження вуглевого страйку, коли президент майнерської юнії, Джан Луис, був на обіді в Білім Домі й відбув півтора годину конференцію з президентом Гардинґом та секретарем праці Дейвисом.

Після конференції заявив Луис, що учасники конференції не дійшли ще до ніякого позитивного пляну ділання, а обмежилися лише дискусією над ріжними сторонами справи. Межи иншим президент майнерської юнії звернув президентови Гардинґови увагу на небезпеку навалу вугля на залізниціях, якщо страйк потреває ще троха довше а потім покінчиться. Він мав теж заявити президентови Гардинґови, що юнії ніяк не згодяться на те, що вони годилися з властителями округами або стейтами.

Секретар торговлі Гувер заявив, що він старається діставати до конференції представників властителів, але як йому се не вдасться, тоді уряд буде мусів прийти перед конґрес з відповідним проектом закона.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ЗАРЯДЖЕННЯ СТРАЙКУ МАЙНЕРІВ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ

ВИЛКС-БАРЕ, ПА., 26. червня. — Загальний комітет заплати почав обчисляти віддані недавно голоси юнійних майнерів твердого вугля в справі урядового проголошення страйку в округах твердого вугля.

Дня 1. цвітня сього року робітники твердого вугля покинули роботу в копальнях, але урядники не називали сього страйком, а лише „завіщеннєм" праці (страйк, саспеншин), бо рівночасно йшли в Ню Йорку переговори межи представниками юнії та представниками копалень. Коли тепер ті переговори зірвано, бо вони не довели до нічого, уряд юнії зарядив голосоване серед членів юнії, чи не проголоситиб страйку.

Який був вислід голосовання, сього ще урядово не оголошено. Всеж таки юнійні урядники дали до зрозуміння, що майнери майже одноголосно заявилися за страйком.

ИЛИНОЙСЬКА БИТВА ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Кроваві сцени в Герин, Илинойс, найшли свій відгук в палаті послів.

Конґресмен Гудикунц з Вест Верджінії, котрий представляє округ, в котрім лежить повіт Мінґо, нападав остро на юнійних робітників з Герин, називаючи їх убийниками, та роблячи закиди юнії, що вона впала так низько, що десятки літ треба буде її працювати над поправою своєї репутації.

Йому відповідав конґресмен Денисон з Илинойс, котрий знов представляє округ, в котрім положене місто Герин, сцена кровавих подій; він висказував свій жаль, що його передбесідник повірив всему, що писали столичні газети, а з чого лише хиба яка пята часть правда.

СТРАХ ПЕРЕД ЗЕЛІЗНИЧИМ СТРАЙКОМ

НЮ ЙОРК, 26. червня. — Нюйорський мейор Гайлен так настрашився можливостю зелізничого страйку та його наслідками для доставки поживи для міста Ню Йорку, що він написав нині листа до президента Гардинґа, просячи його робити все можливе, щоби не допустити до такого страйку, який, на його думку, був би справдішною катастрофою для великих міст. Як каже Гайлен, місто Ню Йорк найшлобся в положенню міста, обложеного ворогом.

ПРОТИ ГАРДИНҐОВОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ КОРАБЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — В комітеті палати послів для справ торговельної фльоти та риболовства розібрано пропозицію президента Гардинґа дати американським корабельним фірмам державні субсидії. Проти сьої пропозиції заявилася дуже остро демократична менчість комітету, покликуючися в своїм становищу на публичну опінію, котра послідними часами мала виразно станути проти державного піддержування приватних корабельних підприємств.

ЗНОВ ПРОБУЮТЬ ОБМЕЖИТИ ДЕБАТУ НАД МИТОВИМ ЗАКОНОМ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Републиканські сенатори пробують зібрати відповідне число підписів для замкнення дискусії над митовим законопроектом, яка вже тягнеться кілька неділь, а котрій кінця ще не видно. Їх успіхи покищо були безуспішні.

УСТУПЛЕННЄ СТАРОГО ПАРЛЯМЕНТАРИСТА

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Конґресмен Джозеф Форней, голова конґресового комітету для приходів, заявив свою готовість уступити з політичної діяльности з кінцем сеї сесії конґресу. Він був конґресменом через 24 роки за рядом і хоче як завершеннє своєї парляментарної діяльности перепертиі ухваленне митового закона, котрого начерк він зробив.

СЕНАТОВИЙ КОМІТЕТ ЗА ДАЛЬШОЮ ОКУПАЦІЄЮ ОСТРОВА ГАІТІ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Спеціяльний комітет сенату для розібрання справи військової окупації острова Гаіті видав нині свою опінію, в котрій заявляється за дальшою окупацією острова американськими військами, однак заявляється за змінєнням окупаційної сили.

В своїй опінії комітет каже, що усуненне американської окупації потягнулоб за собою панованне бандитизму.

ОСТОРОГИ ДЛЯ ДІТИЙ.

Шкільні директори з Ню Йорку та околиці постановили видати відозву до учителів та вчительок, щоби вони повчали дітий про небезпеки, які їм грозять в літі.

Передусім треба повчити дітий про те, якто небезпечно купатися здовж берега рік та моря без відповідного надзору. Власне на таких „безпечних", місця погибає найбільше дітвори. Тому треба радити дітям, аби вони покористувалися публичними купелями, в котрих нема ніякої небезпеки.

Рівночасно відозва звертає вчителям увагу на небезпеки, які виливають для дітий наслідком забави на вулицях, котрими їздять авта. Святковане четвертого Липня теж бути ще небезпечне.

НАЙСТАРШИЙ МАЙНЕР.

Як подають англійські газети, в місті Гвайтгейвен, в Англії, покинув роботу найстарший майнер Англії, а може навіть найстарший майнер світа. Є ним Джордж Стівенсон, котрому тепер вже 89 літ життя, а котрий працював в майні від семого року життя, отже через 82 роки. За його заслуги для підприємства урядники майни збираються поставити йому памятник. Живе він тепер з одною своєю повдовілою дочкою, котрій вже 68 літ. Має він 43 правнуків.

ОДИН В ПОЛИ НЕ ВОЇН?

Деколи й один чоловік придобрій волі може богато зробити, а що найменче не допустити богато до роботи, як се видно, з того, що один конґресмен потрафив задержати роботу цілого конґресу. Є ним вісканський конґресмен Войґт, котрий не дав конґресови полагодити чим скорше справи та піти на вакації. Власне в хвилі, коли конґрес найбільше спішився, він подавав раз за разом внесення на почисленне членів палати, чи є потрібне до рішення число конґресменів.

БУНТ НА КОРАБЛИ.

З еспанського порту Кадис доносять, що до того порту приїхав з Ню Йорку ще дня 29. мая нерхуанський корабель „Русона", але ще й досі не виїхав через бунт моряків. Коли корабель віздив до порту, надбережна сторожа звернула увагу на корабель, з того розлягалися вистріли. Показалося, що се стріляв капітан, щоби покликати на допомогу еспанські власти проти своєї залоги, що складається з представників 40 ріжних національностий. Еспанські власти заняли корабель, але се не богато помогло для вспокоєння бунту і перуанський конзуль, на домаганне капітана, просив морські власти Еспанії о поміч.

ТАЄМНИЧА ПОЯВА ВЕЛИКОЇ ЯЩІРКИ.

Петро Гор, фармер в Джемейці коло Ню Йорку, переходячи оногді вечером дорогою, почув дивний голос, виходячий зпоблизьких трав. Коли приглянувся близче місцеви, з котрого голос походив, побачив на своє немале здивоване велику ящірку, з породи алігаторів (американські крокодилі). Гор дістав кусок мяса й кинув його ящірці привязаний на шнурок. Ящірка сейчас схопила за мясо, але Гор держав за шнур і почав тягнути ящірку до себе. Алігатор однак не хотів поступитися. Тягалися вони так якийсь час, поки сеї боротьби не зобачили другі фармери й не поспішили Горови на поміч. Один з фермерських парубків, що прийшов дивитися на бійку, присунув шнею ящірки сильними вилками до землі, а другі звязали йому рот шнуром. На другий другий день показували велику ящірку всім прохожим. Має вона 4 стопи довжини, а як вона дісталася в болота коло Джемейки, сього ніхто не може пояснити.

З КРАЮ УШКУЙНИКІВ.

В Ню Йорку виголосив недавно один моряк воєнної американської фльоти відчит про належачі до Злучених Держав Дівичі острови. Сі острови лежать на полудне від Злучених Держав і були відкриті ще Колумбом підчас його другої подорожи до Америки. Одні з тих островів були пізнійше населені Англійцями, другі Данцями. В сімнайцятім столітю вславилися вони як притулокище морських розбишак. На острові, приміром св. Томи, що тоді належав ще до Данії, стоїть замок славного морського розбійника Блекбірда (себто Чорнобородого). Заховався він ще й до нині, і рік річно тисячі туристів зі Злучених Держав та других частий світа приїзджає відвідувати сей замок, зложений з трох комнат та положений на неприступній надморській скалі. В 1801 році Англійці забрали від Данців всі острови і перемінили розбишацькі кривіки на форти для боротьби проти розбишак. Данці пізнійше відібрали острови від Англії, але продали їх опісля Америці за 25 міліонів долярів.

БОЇ ТУРЕЦЬКИХ МУЖИКІВ З АНГЛІЙЦЯМИ.

Часописи доносять з Атен, що турецькі мужики заатакували в Дарданелях відділ англійських жовнірів. Досі не має вістий про долю 22 жовнірів. Вислано безпровлочно англійські війська для покарання виновників.

ТУРИСТИ НА НАЙВИСШІЙ ГОРІ В НЕБЕЗПЕЦІ.

До лондонських газет доносять з Калкути в Індії, що громада туристів, що вибралася на найвисшу гору в світі, що має близько 10 кільометрів висоти над поземом моря, найшлася вже на висоті 27,300 стіп, але дальше відай не піде, бо їм станули на перешкоді сильні вітри. Грозить їм теж відмороження членів.

На чолі експедиції на гору Еверіст стоїть ґенерал Брус.

ХОЧУТЬ ВОЗИТИ ПОЧТУ ВОЗДУХОМ В НОЧИ

Почтовий уряд в Ню Йорку заповідає, що він незадовго буде возити почту в ночи. Над сим вже від довшого часу ведуть вступні досліди, які може вже в сьому році будуть скінчені, так що з новим роком межи Ню Йорком та Шікаґом і Шеін буде заведена нічна воздушна почтова лінія.

Щоби зробити нічну лінію так само безпечною, як тепер є денна почта, треба завести сильно освітленне для кінцевих стацій, а кромі сього уставити що 25 миль маяки зі сильними рефлекторами, які малиб за ціль становити дороговказ для летунів в ночи. Коло кождого такого маяку можнаби завести стацію, якою летуни малиб послугуватися в разі наглої потреби.

БАТЬКО ВБИВ МУЩИНУ, ЩО ЗАЛИЦЯВСЯ ДО ЙОГО ДОЧКИ.

В місті і Плейнфілд, Ню Джерзі, Віто Кавальканте вбив вистрілом з рушниці 26-літнього Алфреда Рапірсарді за те, що він залицявся до його 16-літної дочки Тессі. Причиною такого гніву батька на залицяння Рапірсарді був факт, що сей є жонатий, має жінку й двоє дітий. Доконавши страшного вчинку, батько пішов на поліцію і розповів їм про свій вчинок. Поліція арештувала його і посадила його в арешт. Сусіди вбийника кажуть, що вбитий мав відгрожуватися дочці вбийника, що він не дозволить її ходити з другими мущинами.

З ХРОНІКИ БАНДИТИЗМУ В ГАЛИЧИНІ.

Доносять, що в околиці Дрогобича „оперує" якийсь Степан Наминанюк із своїм відділом, в якому не брак і жінок. Він доконує в околиці, як в Мостах, Сторонній і т. д. рабункових нападів і скоро переноситься з місця на місце, при чім нікого не вбиває.

НЕ ПРИЙМАЮТЬ ДО ГІМНАЗІЇ.

П. Шафран, директор польської гімназії в Самборі, відмовився приймати до гімназії дітей, які приходять до впису з вписаною по українськи метрикою. Директор оправдуєтся тим, що таке поручення дістав з гори.

АРЕШТУВАННЯ ОФІЦИРІВ ЗА ЗАМАХ НА РАТЕНАВА

БЕРЛІН, 26. червня. — Німецький уряд та суди почали вже арештування осіб, підозрілих за участь в змові на житте визначних републиканських осіб, котрої жертвою впав сими днями німецький міністер заграничних справ Ратенав.

Декотрі арештовання викликали справдішню сензацію. Так, приміром, арештовано яко підозреного в змові бувшого морського капітана Ерґардта, котрий підчас капової кантрареволюції заняв був Берлін. Арештовано теж бувшого надпоручника Карла Віллессена, котрого свого часу підозрівали за участь в змові на житте німецького міністра фінансів Ерцберґера; арештованє його в хвили, як сін старався переїхати данську границю. В Мінхен арештовано капітана Гофмана; арештованнє його наступило на домаганнє берлінської поліції.

По Німеччині ходять ріжні чутки про соби вбийників Ратенава. Межи иншим загально говорять, що вбийники втекли з Німеччини аеропляном.

БОЯТЬСЯ УТЕЧІ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ

ЛОНДОН, 26. червня. — До англійських газет в Лондоні пишуть кореспонденти з Гаґи, що в Голяндії побоюються утечі німецького цісаря до Німеччини.

Німецький цісар мав саме бути дуже заохочений вістками про зріст рояліcтичного руху в Німеччині, котрого висловом мали бути ґінденбурські паради та замах на Ратенава.

Голяндський уряд, однак, заперечує можливість утечі.

АНҐЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗНОВ ВИЙШОВ ПОБІДНО В ПАРЛЯМЕНТІ

ЛОНДОН, 26. червня. — Противники теперішнього уряду виступали в парляменті з острою критикою ірляндської політики Лойда Джорджа, котру вони винили за замах на ґенерала Вилсона. Нападали головно Лойда Джорджа, міністра заграничних справ Черчила та секретаря внутрішних справ Шорта.

В тій справі промовляли всі згадані міністри. Найзамітнійша була промова Черчила, котрий заявив іменем англійського уряду, що англійський уряд буде вважати себе звільненим від зобовязань супроти Ірляндії, коли Ірляндія не змінить своєї політики.

Остаточно, по довгій дебаті парлямент ухвалив урядови вотум довіря величезною більшостю голосів. За урядом голосувало 342, проти всего 75 послів.

ПЕРШИЙ ДЕНЬ МОСКАЛІВ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ГАЗІ

ГАҐА, 26. червня. — Нині приїхала сюди московська делеґація на гаґську конференцію.

З перших заяв членів сеї делеґації виходить, що большевицький уряд не думає в Гаґі вести иньчої політики від тої, яку вів в Генуї. Він все ще ставить перший натиск на позичку від західно-европейських держав та капіталістів.

В делеґації покищо бере участь Літвінов, Крестінський та Соколінков. Красін та Раковський мають приїхати пізнійше.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО НЕДУГУ ЛЕНІНА

ПАРИЖ, 26. червня. — Московський кореспондент одної французької газети подає вістку з Москви, що Ленін дістав кровоток в мозку і наслідком сього він спаралїжований та втратив мову.

ГАҐА, 26. червня. — Російські делеґати на гаґську конференцію заперечують вістку, буцімто Ленін спаралїжований та втратив мову.

АНҐЛІЯ ЗА ПРИСТУПЛЕННЄМ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛІҐИ

ЛОНДОН, 26. червня. — Лорд Роберт Сесил запитав нині в палаті послів англійського парляменту премієра Лойда Джорджа, чи він може заявити, яке становище займає англійський уряд супроти допущення Німеччини до Ліґи Народів.

У відповідь на сей запит Лойд Джордж заявив, що Анґлія дуже радо попре старання Німеччини стати членом Ліґи Народів. Однак, се справа, яка обходить передусім Німеччину, а не Анґлію.

„ВИМЯНА МУЗҐУФ" В ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА, 26. червня. — По уступленню дотеперішнього премієра Поніковського, котрий зрезиґнував дня 6. червня, поручено утвореннє нового кабінету Артурови Слівінському, віцепрезидентови варшавської міської ради.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПІРВАНИЙ ДЛЯ ОКУПУ МЕКСИКАНСЬКИМИ БАНДИТАМИ

ВАШІНГТОН, 26. червня. — Банда мексиканських бандитів схопила Американця А. Бруса Байлеского, котрий свого часу був головою слідчого бюра в федеральній департаменті справедливости, а котрий виїхав до Мексика яко представник кількох американських нафтових фірм. Бандити зажадали 5,000 долярів викупу. Американський уряд казав вислати бажану суму а рівночасно зажадав від мексиканського уряду покарання виновників.

Побоюються, що справа може стати причиною поважного непорозуміння межи Злученими Державами та Мексиком на випадок, як мексиканський уряд не буде міг піймати виновників.

ПОКИДАЮТЬ ЗУСИЛЛЯ ВИЙТИ НА НАЙВИСШУ ГОРУ ЗЕМЛІ

ЛОНДОН, 26. червня. — Ґенерал Брус приказав учасникам своєї виправи на найвисшу гору земної кулі задержатися і вертати домів. Причиною невдачі сеї спроби був сильний вітер (так званий „монсун"), котрий почався, як туристи були вже на висоті 27,300 стіп понад уровенем моря.

ЩЕ ОДИН ПОХІД МАЙНЕРІВ

ФЕРМОНТ, Вест Верджінія, 26. червня. — Френк Кіней, президент дистриктової юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, не допустив до демонстраційного маршу страйкуючих майнерів з Мононґа до Фермонт.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО
ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.
ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРО БОЛЬШЕВИЗМ.

Сьогорічна конвенція Американської Федерації Праці проминула без сензаційних дебат та без драматичної боротьби. Одиноким оживленнем конвенції являється дебата над внесеннем прихильників російських большевиків подати до американського уряду петицію за признаннєм большевицького уряду в Москві. Хоч продажні аґенти, наймлені для ведення аґітації серед Українців, не поминають найменчої нагоди, щоби оплюгавлювати всяку українську акцію перед американським урядом для визволення їх братів в старому краю, мимо сього большевицькі аґенти серед американського робітництва власне на се поклали всю свою роботу, щоби конвенція найбільшої робітничої орґанізації в Злучених Державах внесла до уряду петицію за признаннєм большевицького уряду. Як признавали навіть противники большевицької аґітації, большевицькі аґенти не поминули ніякої нагоди, не залишили ніякого способу, щоби поперти свою акцію.

Мимо сього їх акція потерпіла повну невдачу. Конвенція Американської Федерації Праці значною більшостю голосів заявилася проти акції большевицьких наганячів і приняла в тій справі опінію більшости Конвенційної Комісії Для Міжнародних Справ, котра ту справу наперед розглядала. Проти думки більшости комісії прихильна большевикам менчість предложила свою опінію, але загальна конвенція відкинула її подавляючою більшостю голосів. Замітили притім американські юністи факт, який нераз мали нагоду замітити наші люди, а саме, що головні лідери большевизму брали живу участь в дискусії, але зараз по дискусії, предвиджуючи свій упадок, винеслися зі салі, лишаючи свої „овечки" без проводу.

В принятій більшостю конвенції заяві конвенція Американської Федерації Праці заявляє офіціяльно свою думку про московських большевиків .Заява се вже четверта з ряду, і годиться з попередними, лише острійше підчеркує декотрі точки становища. Головним закидом, який американське юнійне робітництво звертає на адресу московських дектаторів над пролєтаріятом, є автократизм, самовладність, безконтрольна власть жмінки узурпаторів над широкими верствами народа. Московське самодержавє московських большевиків не ріжниться нічим від других самодержавій. Коли ріжниця яка є, то хиба та, що московські большевики послугуються більше рафінованою жорстокостю, як се звичайно робили передше другі самовладці.

Як за давних самодержавних устроїв, так само й за большевицького нема тих основних свобід, які признається в кождім народоправнім краю. Сього навіть самі большевики не перечуть, що вони не признають ані свободи преси ані свободи слова ані свободи зібрань ані свободи орґанізації. Нема теж свобідного тайного голосовання. Се все, видно, основні хиби большевицького правління, хиби, які не вражають глибоко Москалів або Кірґізів, що не знають народного правління, але які мусять глибоко вразити Американців, що здавна привикли до участи народних мас в правлінню краєм.

Неменче цікава заява Американської Федерації Праці про голоднечу в Росії. „Економічна руїна Росії вже обходить нині весь світ," — каже заява. „Аґенти совєтського уряду стараються зложити вину економічної руїни та голоднечі на воєнну дезорґанізацію та на засуху. Ми не потребуємо зменчати значіннє сих чинників. Однак рівночасно попри них винувата теж дезорґанізація та знищеннє, які викликав самий таки совєтський уряд через свої зусилля впровадити комунізм."

Не забула теж конвенція Американської Федерації Праці згадати на один факт, який кидає дуже богато світла на характер большевицьких аґентів в Америці. Через три роки, — каже заява конвенції, — большевики пробували при помочи брехливої аґітації підривати Американську Федерацію Праці, а тепер якраз до неї приходять з просьбою, щоби вона своєю заявою вставилася перед урядом за признаннєм совєтського уряду в Росії. Се знов поступок, який не вразить людину, що не цінить чесного поступовання, але певно немало причинився до того, що зібрані на конвенції делеґати дали большевицьким делеґатам такого порядного поличника.

РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК 2.40
ІСТОРИЧНИЙ РОМАН
в 6-ох томах, Мих. П. Старицького
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПРО ТАЄМНІ АКТИ НІМЕЧЧИНИ.

(Кореспонденція „Свободи").

Помалу зачинають розсуватися занавіси таємниць світової політики, яка довела до теперішних нещасть.

Німецький Уряд закордонних справ уже виготовив перших шість томів таємних актів, призначених до опублікованя. Сих шість томів представляє докладно політику Німеччини за часів великого канцлера Бісмарка. Ще сього року вийде 12 дальших томів, у яких буде представлена політика Німеччини аж до часу великої війни — все по актам.

Німці в сих книгах розбираються просто — „до сорочки". Чогось подібного не зробив досі ні оден уряд ні одної з держав. Бо всі уряди держать свою закордонну політику у великій тайні і видавання документів про сеї друком допускають аж по упливі століть. А Німці роблять прилюдно сповідь — перед цілим світом.

Та сповідь дуже цікава.

Передовсім видно з неї як на долони, що грубо помилялися всі політики, котрі думали, що Бісмарк радив Німеччині зробити трівкий союз з Росією а не з Австрією. Було якраз навпаки. То старий німецький цісар Вільгельм I. (батько Вільгельма II) хотів союза з Росією, але Бісмарк поти його переконував, що треба зробити союз з Австрією, аж старий цісар нарешті дався переконати. Так почалось велике нещастя Німеччини, яке довело її до страшного погрому в останній війні. Річ малася так:

Дня 15. серпня 1871 р. написав російський цар Олександер II. до німецького цісаря Вільгельма I. (Вільгельм був його вуйком) лист такого змісту: Бісмарк, твій перший міністер, пре до того, аби посварити Німеччину з Росією. Робить він се з зависти до мого міністра Ґорчакова. Я пригадую Тобі, що якби Росія перед роком коли Ти провадив війну з Францією, не поводилася спокійно, Ти бувби тої війни ніколи не виграв.

Розуміється, Бісмарк довідався про сей лист. Він у тім часі ще не мав на думці перти Німеччину до ворожнечі проти Росії. Колиж перечитав сей лист, прийшов до переконання, що се перша ластівка перед бурею і заявив, що війна між Росією й Німеччиною неминуча. І тоді рішився Бісмарк заключити тісний союз з Австрією.

Ся думка назрівала в нім помалу й аж у 8 літ опісля зібрав Бісмарк ясно всі причини, якими хотів переконати німецького цісаря про потребу союза з Австрією. Зробив се у звіті з дня 21. серпня 1879 р. В тім звіті написав цісареви між иншим ось що:

„Ваше Величество знаєте, що я при багатьох нагодах, які приневолювали нас вибирати між Австрією й Росією, скрізь де було тільки можна, хилився зразу до Росії. Робив я це тому, бо російську підпору уважав я безпечнійшою. Але з Австрією має Німеччина більше спільного ніж з Росією: одно німецьке племя, спільна історична традиція, спільна мова, інтерес Угорщини держати з нами — все те вказує, що союз з Австрією буде в Німеччині популярніщий і лекше буде зробити його трівким, ніж союз з Росією. Тільки одно було нам в Росії кориснище ніж в Австрії: династичні звязки (як вище сказано, німецький цісар був вуйком російського) й особиста приязнь царя Олександра. Се було досі рішаючим. Колиж тепер ця підстава російського союза зникає, або робиться непевна, — уважаю конечним і необхідним законом політики Вашого Величества, ще більше скріпити наші звязки з Австрією".

Розуміється, Бісмарк переконас німецького цісаря, що в згаданім вище листі російського царя є погроза: мовляв, я раз сидів спокійно, коли ти провадив війну з Францією, а-ле другий раз не буду.

Та німецький цісар не дався відразу переконати, що треба зривати з Росією. Він на боці бісмаркового звіту написав отсі слова: „Я уважаю російську підпору ще тепер далеко безпечнійшу, ніж австрійську, бо Австрія так-само як Франція не покинула думки про пімсту" (за програну війну з Німеччиною в р. 1866).

Але Бісмарк не перестав дальше переконувати Вільгельма на своє. Він заявив цісареви, що якраз тому треба тісніще звязатися з Австрією, що вона ще не покинула думки про пімсту. Тоді власне покине. Дня 1. вересня 1879 року телеграфує Бісмарк Вільгельмови таке:

„Ми не можемо бути залежні від прихильности й чести Росії, котра на нас має гнів і така невдячна, що за всі прислуги, які ми їй зробили, — підбурює проти нас свій фанатичний нарід і держить біля наших границь армію готову до інвазії, в часі мира над міру зброїться й опісля загрозивши нам війною жадати-ме від нас залежности. Австрія для нас безпечнійша, бо її народ за нами, вона не є небезпечна для нас, з нею піде Анґлія — а як Австрія не знайде у нас підпори, тоді возмуть у ній верх ворожі нам впливи".

З того видно, як коротко й ясно умів арґументувати Бісмарк.

Але він писав і довші письма — раз-у-раз писав, аж поки не поставив на своїм. Підчеркував усе тільки потребу **оборонного** союза з Австрією. На когось треба опертися, бо інакше буде зле, писав. Росія зломить мир, коли Німеччина не скріпиться союзом з Австрією. Колиж Австрія готова увійти з нами в союз, то я не мігби погодити зі своїм урядовим обовязком і зі своєю совістю того, щоб опустити таку нагоду... Росії такий оборонний союз не образить, бо той союз не мати-ме ні охоти ні можливости нападати. І ще тому, що такий союз уже був раз. А коли того союза не зробимо, тоді Австрія не опреться покусі, щоб увійти в порозуміння з Францією. А се булоб для Німеччини таксамо небезпечне, як порозуміння Росії з Австрією. Колиж Німеччина зробить союз з Австрією, тоді Анґлія радо увійде з обома в міцний звязок...

З того видно, що Бісмарк особливо боявся тайного порозуміння міх Австрією й Росією.

В письмі з 5. вересня 1879 р. знов товче в голову німецькому цісареви приблизно таке:

„В Австрії, де нема абсолютизму, мають і народи щось до балакання. А ті народи передовсім потребують мира. Якби цісар Франц Йосиф хотів лучитися в союз з войовничою Росією, то мусівби посваритися наперед зі своїми народами. Зовсім інакше стоїть ся справа в Росії. Там народи не мають нічого до балакання; Росія може кождого часу зачати війну і в нутрі буде мати спокій. Австрія не може нам зломати вірности, бо в тім випадку зустрілаб її пімста цілої німецької нації: в короткім часі ми моглиб її цілу заняти. Росія ізза своєї величі й ґеоґрафічного положення мало нас боїться. Австрія потребує нас, Росія ні. Австрія в суспільнім напрямі одна з найздоровіщих у нутрі держав і цісарський дім її має сильну прихильність у кождім народі держави. А про Росію ніхто не знає, які вибухи революційних сил можуть там несподівано наступити."

Так писав Бісмарк уже тому 43 роки! І з тих всіх причин переконував німецького цісаря, щоби звязався з австрійським. Страшну, живлову силу російської революції, предсказував Бісмарк уже тоді і то раз-у-раз. Дня 7. вересня 1879 пише про се так:

„З необчислимою, стихійною силою тої славянської революції ми (Німці) не зможемо ніяк порозумітися. І не можна навіть подумати собі того, щоб російський цар або престолонаслідник увільнилися від тих впливів й оперлися ненависти, яку їх уряд ширить у народі до Німців. Вже те одно, що російська династія має свідомість свого німецького походження — робить її боязкою в тім напрямі, а відвага й потреба експанзії (Москалів) через війну хоробливо розвинеться аж до славянського наполеонізму."

Дальше переконує цісаря, що Европа загрожена російським велитнем так, як не була загрожена від часу Наполеона та що притенсіональна зарозумілість Росіян і їх славянсько-цезаристичний шовінізм силує Европу бути обережною. Росія сидіти-ме тихо, але тільки тоді, коли бачити-ме міцний німецько-австрійський союз.

Так тепло й навіть горячо не поручав Бісмарк ніякого союза, як сей.

„Звертаю ще увагу — писав — на національне почування всіх Німців і на те, що німецька батьківщина („Фатерлянд") по тисячлітній традиції єсть і над Дунаєм і в Тиролю і в Стирії, але в Москві й Петербурзі її нема. Сей факт буде також запорукою тревалости німецько-австрійського союза".

Мимо таких горячих намов і переконувань цісар Вільгельм I рішився у вересні 1879 р. тільки на те, що дав Бісмаркови повновласть, обговорити з австрійським представником ґрафом Андрассієм лиш усякі евентуальности (можливости), але не дав йому повновласти, заключити союз з Австрією, або хочби якунебудь конвенцію. Та Бісмарк пішов на тім шляху далі, ніж мав право йти, бо уважав сей плян одиноко вказаним. Він хотів постійного договору між Німеччиною і Австрією, який виповісти мігби тільки закон, ухвалений Державною Радою, а не сам цісар. Публичною опінією хотів заґварантувати трівкість союза.

Цісар Вільгельм постійно опирався тому. Бісмарк видвигав раз-у-раз нові арґументи. Як не позискаємо Австрії — писав — то позискає її Росія, прирікаючи австрійському цісареви наш Шлеск і цісарське становище в полудневій Німеччині. Навіть, коли Росія не позискає Австрії й нападе на неї, то й тоді ми без ніякого союза з Австрією мусіти-мемо захищати Австрію перед російською навалою. Значить — тягар оборони Австрії все одно впаде на нас, а зобовязань супроти нас Австрія не мати-ме ніяких, коли не заключимо з нею союза...

Найрадше бувби Бісмарк зробивбив трівкий союз трьох цісарств: німецького, російського й австрійського. Але Росію тяжко було позискати до того, бо вона мала рахунки з Австрією.

Коли цісар Вільгельм опирався дальше думкам і плянам Бісмарка, тоді Бісмарк загрозив, що уступить (на свого наступника пропонував барона Мантайфля). Се помогло, але аж по кількакратній загрозі. Тимчасом протинімецький настрій у Росії зменшився так, що Бісмарк ще двічі на короткий час міг здійснювати свою улюблену ідею: союз трьох цісарів (в р. 1881 і 1884).

Потому почалися знов непорозуміння між Австрією й Росією, головно ізза балканських справ. Цікаво, що німецькі й австрійські дипльомати вже тоді розуміли, яку ролю може відіграти Сербія. І так німецький посол у Відні князь Гайнріх VII Рейс пише Бісмаркови у звіті з 9, грудня 1885: „Міністер ґраф Кальнокі розуміє, що Ваша Ясність не може цікавитися мізеротою, якою австро-угорський уряд що дня мусить клопотатися і що Берлінови сербський народець видається тільки хлопчиком на шахівниці великої політики. Але як того хлопчика пустять в рух, то він зробиться дуже невигідний."

А знов німецький посол у Петербурзі князь Більов писав до Бісмарка у звіті з 10. серпня 1886:

„Ґенерал Черевін живо підчеркував, що всі розсудні люде в Росії хотілиб антанти з Німеччиною. Нещастя тільки в тім, що Німеччина уважає інтереси Австрії своїми інтересами, а ті австрійські інтереси цілком противні російським. Без того Росія й Німеччина моглиб легко порозумітися. Ніякої німецької землі ми не хочемо, бо маємо і так Німців і Поляків більше ніж нам приємно. Зовсім інакша справа з Австрією. З нею Росія мусить воювати. Звяжімся в двійку, але без Австрії."

Але Бісмарк не хотів чути про це. Він писав німецьким послам виразно, що ні оден німецький канцлер не сміє добровільно розвязати оборонного союза з Австрією.

Тоді Росія порозумілася таємно з Францією. Мимо того Бісмарк держав Росію як міг. Коли в р. 1887 мало прийти до війни між Австрією і Росією*) (австр. престоло-наслідник Рудольф дуже хотів тої війни, тоді Бісмарк зробив усе можливе, щоби до війни не допустити. Він усе перестерігав Австрію, не вдаватися в ніяку війну ізза Балкану, бо тоді не поможе Австрії. Коли воювати-мете з Росією, писав — ми вам не зможемо прийти на поміч, бо тоді всі сили наші треба буде кинути проти Франції.

Тоді Австрія послухала Бісмарка й утихомирилася. Дуже подібна ситуація прийшла знов у 1914 р. Бісмарка вже тоді не було між живими. І розгорілася велика війна, з якої Австрія вийшла на прах розбита а Німеччина сильно упокорена і пригноблена.

З того всего виходилоб, що велика голова Бісмарка помилилася в основнім рахунку на силу Австрії. Одначе це видається так на перший погляд. В дійсности помилка в німецькій політиці зайшла щойно по смерти Бісмарка, коли Німеччина відкинула **анґлійські** предложення. Бо те, що предсказав Бісмарк, справдилося: Анґлія кілька разів пробувала наблизитися до Німеччини й порозумітися з нею, прирікаючи їй за те значну часть португальських кольоній в Африці. Німецькі учені пишуть тепер, що Анґлія робила це нещиро, бо — мовляв — на що їй було ділитися тими кольоніями з Німеччиною, коли Португалія від 200 літ разом з усіми своїми кольоніями так залежна від Анґлії, що всі португальські землі фактично знаходяться в руках Анґлійців.**) Одначе в дійсности це велике питання, чи Анґлія в спілці з Німеччиною не мала на оці більших справ, за які варта було заплатити частиною португальських кольоній. Про це довідаємося тоді, коли Анґлійці відкриють свої таємні архіви. Та якби там не було, одно з того всего ясне: величезний вплив одної людини на долю цілого народа й навіть багатьох народів. З цього видно, яке значіння має державний керманич і його політика. Тут після всякої правдоподібности лінія Бісмарка була помилкова. Зіпсували її його наступники.

Відень, 8. червня, 1922.

Др. Осип Назарук.

*) В тім часі австрійський уряд звертався до Української Радикальної Партії в Галичині, щоби підготовила йому Групу на Великій Україні. Гляди про се в переписці Драгоманова, виданій М. Павликом.

**) Гл. Handbuch der Politik. Том II. Стаття проф. історії берлінського університету Дітріха Шефера (Schaefer) „Deutschlands Machtstellung vor dem Kriege".

25. ЧЕРВНЯ 1919 РОКУ.

(В трилітню сумну річницю).

Ґенеральний Секретаріят Найвищої Ради в Парижі вислав дня 26. червня 1919 р. до Української Делеґації на Мирову Конференцію в Парижі, слідуючий зміст рішення принятого 25. червня 1919 р. Найвищою Радою союзних і створешених держав:—

„Париж, 25. червня 1919.

„Щоб забезпечити особи і маєток мирного населення Східної Галичини проти небезпек, які грозять їм від большевицьких банд, Найвища Рада союзних і стоваришених держав рішила уповажнити сили польської республики вести свої операції аж по ріку Збруч.

„Це уповажненнє в нічім не пересуджує рішень, які Найвища Рада прийме опісля, щоб управильнити політичний статут Галичини".

У вище наведенім повідомленню Ґенеральний Секретаріят Мирової Конференції відступив від автентичного (правдивого) змісту рішення Найвищої Ради з дня 25. червня 1919.

Автентичний зміст рішення Найвищої Ради з дня 25. червня 1919.

на основі вірних інформацій звучить:

„Найвища Рада Мирової Конференції постановляє:

„1) Що польське правительство уповажняється окупувати своїми військовими силами Сх. Галичину аж по ріку Збруч;

2) Що польському правительству дається уповажненнє вжити свєіх своїх військових сил, включно з армією ґенерала Галлєра, в цїли переведення сеї окупації;

„3) Що польське правительство буде уповажнене завести цивільну адміністрацію у Східній Галичині, як заключить з головними союзними і стоваришеними державами умову, яка мусить запоручити по змозі автономію сеї території, а також політичну, релігійну й особисту свободу населення;

„4) Що та умова буде в останій інстанції опиратись на праві самоозначення населення Східної Галичини щодо його державної приналежности; час сього вирішення буде означений головними союзними і стоваришеними державами, або тим орґаном, який вони до сього уповажнять;

„5) Що проєкт тої умови має бути предложений польській комісії, але він буде підданий ревізії Редакційного Комітету;

„6) Що польське правительство має бути повідомлене про вище наведені постанови і про уповажненнє до негайного ділання відповідно точкам 1) і 2);

„7) Що військові представництва головних союзних і стоваришених держав у Польщі мають бути повідомлені про вище подані точки постанови".

Коли порівняємо цей автентичний зміст із повідомленнєм Ґенерального Секретаріяту Мирової Конференції, бачимо наглядно, що зміст, поданий в тім повідомленню є невірний, інакше устилізований, і містить різкі вислови (пр. „большевицькі банди").

Щоб виконати третю й четверту точку цього рішення, які заповідають заключеннє договору між головними державами антанти і Польщею в справі Галичини, не зроблено досі нічого, бо такого договору не заключено.

Осьтаким чином сувереном (зверхником) Галичини остають держави антанти, а Польща являється лише окупантом цього краю. Таке є правне положеннє Галичини зі становища міжнародного права.

Найвища Рада, видаючи своє рішеннє, хотіла „забезпечити особи й маєток мирного населення Галичини проти небезпек, які грозять від большевицьких банд". Не знали ті дипльомати про це, що якраз тими „большевицькими бандами" являється польська окупаційна влада; що коли є яка небезпека для осіб і маєтку мирного населення Галичини, то якраз тільки зі сторони Польщі.

Не хотіли чути вони про це, що українське правительство і галицька армія творили одиноку запору проти російських большевиків у їх походї на захід, та що Поляки, атакуючи західно-українську армію тоді, коли вона сама була занята боротьбою з большевиками, показались союзниками большевиків.

Були вони також глухі, коли їм доказувано, що українсько-польська боротьба за Галичину має вже свою 600-літню історію; що український нарід Галичини, який творить переважаючу більшість на своїй споконвічній землі, вів підчас останніх 50 літ завзяту боротьбу проти Ляхів, котрих змаганнєм було спольщити його.

Найвища Рада віддала, своїм ганебним рішеннєм, український нарід у руки його найбільшого історичного ворога, який має за ціль українське населеннє спольщити; знищити його всіми способами воєнного стану, економічно, політично і культурно; відібрати йому релігійну й особисту свободу.

Віддаючи український нарід під вороже чужинецьке панованнє Ляхів, засудила його Найвища Рада на найбільшу недолю, бо під ляцьким терористичним режімом не буде **ніколи** спокою у Галичині; територія та буде все полем найзавзятійшої боротьби, яка доведе цїй край до повної руїни й анархії.

Які матеріяльні і моральні шкоди поніс наш нарід у Галичині через відданнє його під ляцьку окупацію, ми всі свідомі Українці знаємо. Знаємо також і це, що винищуваннє українського населення в Галичині продовжається до сьогодня й продовжати-меться доти, доки тривати-ме окупаційна ляцька влада в Галичині, а те все завдяки рішенню Найвищої Ради Мирової Конференції з дня 25. червня 1919 року.

Вол. Білоруський.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГАЙДАМАКИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13x17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі $6.00
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЗВІТ

З ГОРОЖАНСЬКОГО ЗІЗДУ, КОТРИЙ ВІДБУВСЯ У ВАШІНГТОНІ НА ДНЯХ 6.—8. ЧЕРВНЯ С. Р. НА ПОКЛИК ЛІҐИ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ.

(Продовження).

Ухвалення статута „Ліґи".

З тим повернено назад до справи статута. Іменем Статутової Комісії промовив її голова, др. Мирон Сіменович, представивши коротко працю Комісії над статутом. Опісля о. Гундяк читав начерк статута точка за точкою, а президія заряджувала дискусію над кождою точкою з осібна. Остаточно принятий статут представляється так:

Статут Ліґи Американських Горожан Українського Походженя.

Арт. I.

Назва орґанізації є: Ліґа Американських Горожан Українського Походження — по англійськи: League of American Citizens of Ukrainian Origin.

Арт. II.

Печать орґанізації осьтакого вигляду: в середині герб Злучених Держав а над ним орел з розтягненими крилами, а навкруги напис: League of American Citizens of Ukrainian Origin.

Арт. III.

Ціллю Ліґи є:

а) Злучити всіх американських горожан українського походження в Ліґу;

б) Заохочувати всіх українських імігрантів стати горожанами Злучених Держав;

в) Обзнакомлювати їх з законами Злучених Держав;

г) Ширити просвіту;

д) Давати моральну і матеріяльну поміч країні нашого походження в її змаганнях до державної самостійности;

з) Давати всяку поміч українським імігрантам і реемігрантам.

Арт. IV. Склад.

Ліґа А. Г. У. П. складається з поодиноких автономних відділів в Злучених Державах.

Арт. V. Права і обовязки відділів.

а) Кождий відділ має право накладати на своїх членів місячні і річні вкладки і надзвичайні датки.

б) Кождий відділ має повне право через свойого заступника контролювати діловодство Головного Уряду, однак на власний кошт.

в) Кождий відділ є обовязаний підпомагати Головний Уряд Ліґи в його роботі.

2) В разі потреби відділи мають право зажадати від Головного Уряду Ліґи скликання надзвичайного Зїзду. Коли цего зажадає оден відділ, а згодиться дві-треті відділів.

д) До заснования відділу треба мінімум дванайцять членів.

Арт. VI. Права й обовязки членів.

а) Членом Ліґи може бути кождий американський горожанин чи горожанка українського походження без огляду на політичні чи релігійні переконання.

б) Кождий член має право користати із усіх прав і привілеїв організації.

в) Кождий член є обовязаний інтересуватися місцевою стейтовою і федеральною політикою і брати чинну участь у всіх виборах.

г) Кождий член є обовязаний інтересуватися горячо справами свойого відділу, приєднувати нових членів та підпомагати змагання українського народу до державної самостійности.

д) кождий член є обовязаний платити через свій відділ до Головного Уряду по 10 цнт. місячно, або більше так, як назначить Головний Уряд.

е) Член, який виступає проти конституції і законів Злучених Держав, проти Ліґи, або проти змагань українського народу до самостійности — буде виключений з Ліґи.

Арт. VII. Головний Уряд.

а) Головний уряд Ліґи складається із слідуючих членів:

предсідателя;

двох містопредсідателів;

секретаря рекордового;

секретаря фінансового;

касієра;

Контрольної Комісії з трьох членів;

сімох членів Директорії, в якої склад входять: предсідатель, обидва містопредсідателі, секретарі рекордовий і фінансовий і касієр ex officio, а прочих двох членів вибірає Зїзд.

б) Уряд є вибираний що року на річнім Зїзді делеґатів усіх відділів.

в) В разі смерти або уступлення одного із членів уряду директорія має право іменувати одного із своїх членів на його місце до скінчення терміну.

Арт. VIII. Права й обовязки Головного Уряду.

а) Головний Уряд має право накладати розмет на поодинокі відділи на покриття надзвичайних видатків.

б) В разі потреби скликати надзвичайні Зїзди, як що на це дасть згоду дві-треті членів Головного Уряду.

в) Обовязком Головного Уряду є кермувати всіми справами Ліґи і вести всяку політичну діяльність.

Арт. IX. Зїзди.

а) Зїзд відпоручників Ліґи відбувається що року там, де назначить Головний Уряд; надзвичайний Зїзд відбувається в случаях предвиджених вище.

б) Відділ численний до сто членів має право висилати одного делеґата з правом голосу на Зїзд; на кождих слідуючих 100 членів по одному делеґатови з правом голосу на Зїзді.

в) Ніякий відділ однак не має права мати більше як пять делеґатів з правом голосу на Зїзді.

г) Відділ, що не може вислати делеґата на зїзд, передає право свойого голосу при голосованню другому відділови.

д) Однак делеґат одного відділу не може заступати більше як оден инший відділ і не може мати більше як два голоси при голосованню.

Арт. X. Бонди і чеки.

Предсідатель, касієр і секретар фінансовий підписують чеки і кождий із них має бути бондований на суму назначену кождорічним Зїздом.

Арт. XI. Зміна статута.

Цей статут може бути змінений або доповнений звичайним або надзвичайним Зїздом.

Арт. XII. Розвязанне орґанізації.

В случаю розвязання Ліґи, Зїзд або референдум відділів рішає, на які цілі має бути призначене движиме або недвижиме майно Ліґи.

(Конець буде).

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українцями тільки длятого, що мабуть родились на Україні, або до таких, що забогато обіцюють, удайтесь устно або писемно до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і під повною ґаранцією.

T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

5000

українських ілюстрованих книжок з інформаціями в патентових справах ми видрукували. Винахідники і другі пишіть по ту книжку днесь доки наклад стане. Пішлемо безплатно.

Патентовані адвокати: уцтиві, скорі, справедливі.

A. M. WILSON, Int. Patents
310 Victor Building, WASHINGTON, D. C.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СІТИ. ПОЗІР!

Повідомляється отсею дорогою, що **ДНЯ 2. ЛИПНЯ (JULY)** точно о годині 3. попол. відбудуться

НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ

Українського Будівельно-Позичкового Товариства (Building Loan Ass'n) в Нар. Домі на горах міста.

Ціль зборів зреформувати дотеперішний стан товариства і пустити його в життя, так як воно повинно іти. На сих зборах мають явитися всі уділовці, без ріжниці чи вони є уділовці добре стоячі, чи довжні. Справа великої ваги, тому ставіться всі на час як один муж. Се буде спроба чим ми є і що ми варта. — **Дирекція.** 45,48,51

ГАМБУРҐ

Проста дорога через подивляючі нові „О" кораблі. Їзда сполучена до всіх частий Европи.

ORDUNA . . . July 8, Aug. 12, Sept. 16
VAUBAN . . . . July 15
OROPESA July 22, Aug. 26, Sept. 30
VANDYCK . . . . July 29
ORBITA . . . . Aug. 5, Sept. 9, Oct. 14

Впрост до Чербо, Савтгемптон і Гамбурґ.

Всі кабіни замкнені. Ніякої екстра оплати.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
SANDERSON & SON, Inc., Agents
26 Broadway, New York
117 W. Washington St., Chicago
або котрий небудь місцевий аґент.

ГРОЗА МОМЕНТУ НА УКРАЇНІ.

„Коли наступить ніч і скінчиться гамір дня, то з ріжних сторін міста даються чути якісь несамовиті, нелюдські крики, а в них пробивається страждання муки, гроза та божевілля. Це ті, що від довшого часу не приняли ніякої поживи і скажені муки голоду викручують їм внутренности".

По прочитанню такого листа очевидця я не міг спати і болів душею так, як ще ніколи від смерти сина.

Щастя, що є вже почин. Цей піст знаменита річ; хай бачать сусіди, що хоч ми і складаємо на всякі цілі міліони, то це нам не легко приходить!

Тільки воно не вистарчає. Цеж погодувати треба міліони і то через довший час.

Жах збирає, коли читаєте жертви по 200, 300 мп. Лишім це дітям та „Світови дитини"! Саміж радше попробуйте цілий оден день, або хоч пів не їсти, а тоді аж рішайте, кілько жертвувати на ратування цих, що їм „скажені муки голоду викручують внутренности".

Відраднійше стає, коли прочитаєте: Адольф і Олена Глинянські 10,000 мп. Тут видно, поняли грозу моменту. Нам треба поділитися послідним, дати десяту, чи хоч соту частину майна, продати, що зайве — давати по кільканайцять, кількадесять тисячів. Тужна виринає думка: „чи дасть хто міліон", та трівожно підноситься до Великого Добродія... А може...

Друга основа цілого ведення справи, це „памяткова книга". Нам треба найточнійше все записувати: хто кілько дав, хто кілько зібрав і від кого. Нехай нові покоління далекі бачать, хто і як ратував земляків від страшного голодового конання.

Дітям нашим даваймо по 100, по парусот чи тисячці мп. Нехай імення нікого із сучасних не забракне у великому памятному спискови.

Безумовно треба нам видати „памятну книгу" про цілу акцію, а в книзі поазбучний список всіх жертводавців. Книга ця коштувати-ме, але вона оплатить себе і дасть ще прибутки.

Комітети повинні фунґувати дальше і збирати знову, коли дістанемо новий хліб у руки.

У цілій акції ратування мусять приняти відповідну участь Волинь і Закарпатська Україна, Буковина та Бразилія, Канада і Злучені Держави Америки.

В. В.

ЗАЧНІТЬ ТЕПЕР КУПУВАТИ
MAGNOLIA
і
STAR MILK

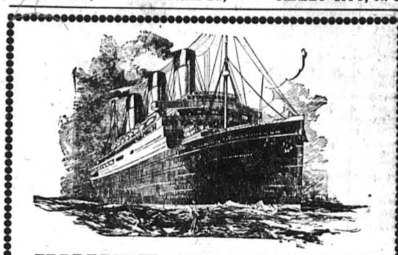
І ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ

Пішліть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.

„Виплатиться щадити премійові картки".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

WHITE STAR LINE

ОФІС В МОСКВІ

ОТВОРЕНИЙ ЗА СПЕЦІЯЛЬНИМ ДОЗВОЛОМ СОВІТСЬКОГО УРЯДУ

Є НА ВАШІ УСЛУГИ

Одинокий корабельний дозвіл в Росії,

приміщений на розі Театральної і Революційної Площі, звідки буде перевозити українських подорожуючих до і зі Злучених Держав. Будете їхати через Риґу на величезних поспішних вигідних кораблях. Ціна третої кляси до Москви $117.50.

Наш офіс займеся всіми справами і поучить Вас про потрібні формальности яких треба держатися.

Засягніть у Вашого місцевого аґента про дальші подробиці, або голосіться до

White Star Line
1 Broadway New York City

Клим Поліщук.

ГАД ЗВІРИНЕЦЬКИЙ.

(Конець).

Повернувся до мене з очима повними сліз. Притис до грудей руки і так занімів. Я дивився на його бліде лице і мені здавалося, що він от-от впаде на коліна і тяжко зaридає, або заломає над головою руки й побіжить від мене в пітьму страшної ночі. Але через хвилину заспокоївся, сів на стілець і промовив:

— Так, значиться, хочете знати про Гада звіринецького?

— А, так! Роскажіть, як-що ласка ваша! — сказав я.

Він підсунувся ближче до мене і тихим, трохи схвильованим голосом, почав говорити:

„Було тоді, як розпочалися татарські наїзди, а князі ворогували між собою. На Київ раз у раз нападали дикі татарські орди і дуже руйнували його. Князі, наскільки могли боронили його своєю силою, а то часто й до Божої помочі зверталися. Не раз і не два вони приходили до Печерського монастиря помолитися аби Бог допоміг їм перемогти ворогів лютих. Черці-ж з свого боку не тільки молилися, але часто було, що й самі надягали шоломи і йшли разом з княжою дружиною до бою. І так князі любили чернців і всякого допомогали їм, хоч вони цього не дуже то потребували собі. Добрі було [illegible] князі шанували їх і в годину злу навіть своє добро їм на схованку віддавали. Підчас ворожих наїздів, місцем сховануи всякого добра були Звіринецькі печери, в яких жили найчестніщі мніхи, постники та мовчанники великі. Була тут і церква, в якій вони раз на тиждень разом молилися й причащалися, а всі инші дні кождий з них проводив у своїй печері, не визираючи навіть на сонце. В одній, найдальшій і найглухіщій печері, якої ще й досі не відкрили і де жив та молився один великий мовчазник, — переховувалися всякі монастирські і княжі скарби. Про них, крім ігумена та мніхів, більш ніхто не знав і не відав нічого. Лежали вони собі в глибокій таємниці і ніхто н них не зазіхав, бо не було кому. Однак сталася зрада. Знайшовся один мніх, який спокусився ними і хотів їх викрасти. Коли-ж йому це не вдалося, то він не тільки втік з монастиря, але й навіть з самого Київа вибрався і подався до найбільшого ворога київських князів, якогось північного князя Андрія*). Цей князь саме збірався в похід на Київ і охоче взяв до своєї дружини злочинного мніха, який обіцяв показати схованку всіх київських скарбів.

„Йшов цей північний князь на Київ, як який небудь хан татарський. Скрізь і всюди все нищив і руйнував, а як прийшов до Київа, то й на нього напав. Рижобороді північники десять день і десять ночей гайсали по місту, палючи хати, руйнуючи княжі палати, граблючи церкви та монастирі і биваючи безневинних киян. Тоді з Печерського, Михайлівського та Софійського монастирів забрали не тільки всі ризи та образи, але й святі книги, так що потім не було з чого навіть служби Божої правити. І ото в той час, як північники руйнували місто, невірний мніх взяв з собою десять найсильніщих ружинників північного князя і пішов з ними до Звіринецьких печер київських скарбів добувати. Святі мніхи чуючи велику трівогу, зібралися всі разом до церкви і молилися Богу. Один тільки мовчазник великий сидів у своїй печері і молився Богу лише думкою своєю, бо він уже десять літ не показувався на світ і ні з ким не говорив. Йому тричі на тиждень приносили трохи хліба й капусти і за тим він жив собі. Невірний мніх, прийшовши і побачивши, що всі мніхи моляться в церкві, наказав дружинникам повбивати їх, а сам чим дуж побіг у печери великого мовчазника, щоб забрати скарби. Вскочивши в печеру, він зараз-же кинувся на мішок з дорогоцінними каміннями, але мніх підійшов до нього і взяв його за руку. Невірний мніх розлютився і крикнув до великого мовчазника: — „Ти, дурню старий, мавчати вміеш, а бачити не вміеш того, що я роблю!... Сядь собі в куток і сиди там, заким я не справлюся, а потім поговорю трохи і з тобою!" В той час у печеру долетіли стони вміраючих мніхів, як дружинники вбивали їх і великий мовчазник, вперше за десять літ свого мовчаня, відкрив уста і промовив: „Гріх твій великий і Бог тобі суддя праведний! До самої смерти мав я мовчати, але зараз заговорив для того, щоб проклясти тебе!"

„І обірвалася мова великого мавчазника, бо невірний мніх вдарив його по голові своїм важким мечем і той упав трупом. Але в той-же час звідкись залунав громовий голос: — „Будь гадом, подібним до роду свого і живи тут з роду в рід на страх і покаяння невірних!" Жахнувся цього голосу невірний мніх, бо зрозумів, що це сам Бог проклинає його і враз відчув у собі якусь незвиклу лють і хотів ще раз ударити мечем великого мовчазника, який замовк уже на віки. Хотів ударити і підніс навіть руку, але коли глянув: а в нього вже не рука, а велика чорна гадюча лапа. Глянув на другу руку, — також лапа. Зрозумів, що робиться гадом і не хочучи бути ним, він думав заподіяти собі смерть тим, що з усієї сили вдарився головою об стіну печери і так стратив память. Від того земля страшно затряслася й печери завалилися. Коли-ж невірний мніх прокинувся то при зеленім світлі своїх гадючих очей побачив, що зробився справжнім гадом. Хотів вилізти з печери, але вихід з неї був завалений. З розпачу страшного хотів крикнути, але тільки засичав. Тоді він став думати й гадати, як би на світ Божий вибратися і став робити собі прохід до инших печер, бо в тій печері він ніяк не міг сидіти через те, що мощі великого мовчазника своїм нетлінним видом завжди пригадували йому той час, як він Гадом став... Лазив він так з печери в печеру, гриз від голоду кости убитих його спільниками чесних мніхів і замість того, що вибратись на світ, прилазив назад у ту саму печеру... Стомившись так каратися, він зробив собі кубло в золоті і зачав збірати в собі всю гадючу лють, надіючись колись вийти на світ і показати свою силу всьому Києву святому...

Тут старий чернець підсунувся до мене ще ближче і на хвилину затих. Ґармат не було чутно, заграва київської пожежі трохи згасла і в лісі запанувала мертва тиша.

— Він напевно прислухається... — шепнув він мені на ухо.

Наче хто кістяками провів по моїй спині, але я спокійно сказав йому:

— А де вже там!... — кажіть, що далі?...

Чернець, перехрестився і майже пошепки став казати:

„Ну й дочекався... Знайшлися якісь мудрі люди, що відкопали ці печери й дали змогу тому Гадові на світ вилізти. Як тільки він вискочив на світ, то зараз-же побіг на північ шукати свого північного князя, але так, як його вже давним давно не має, то він спокусив царя і той почав своїх людий катувати, а з чужими воювати. Одначе Києву це не дуже шкодило, тоді він знищив царя і став паморочити людий, щоб ті самі себе нищили... І, от, бачите самі що робиться!" — закінчив чернець своє оповідання.

— Революція... — сказав я.

— Добра революція, — промовив він, — як самі вже не знають, що роблять і чого хочуть!.. Ні, це вже запаморочення розуму, яке зробив оцей Гад...

— Звідки-ж ви знаєте, що це він? — спитався я.

— Знаю, тай годі! — відповів чернець. — Колись, як ще не були відкопані ці печери, мені казав про це один праведний мніх з Видубицького монастиря*). А то якось, вже під час революції, я його сам бачив...

— Де саме?

— Лежав у печері і світив очами...

— Як же він виглядає?..

— Бридкий собі Гад, та й годі!... Ніч ула тоді, так не роздивився добре.

— А ви про це записали що небудь у своїй книзі?

— Все, як тільки було, записав! Колись, може, хтось прочитає ще... — сказав чернець, встаючи від мене. — А зараз час би й відпочити трохи, бо скоро сонечко встане, пчілки заджебонять і треба буде поратися...

Поклав мене на ліжко, а сам поставив поруч два стільці і ліг на них спати, обережно положивши собі під голову свою книгу.

Засинаючи, я чув, як він щепотом горяче молився, а на ворі голосно гомонів ліс, наче перед бурею...

М. Бережани, травень 1921.

*) Очевидно говориться про суздальського князя Андрія Боголюбського, який у 1269 році напав на Київ, тяжко погромив його, пограбувавши і зруйнувавши не тільки княжі палати, але й монастирі. — Автор.

*) Видубицький монастир стоїть на краю Києва, близько Днипра, — як каже старий переказ, — на тім місці, прибився скинутий в Днипро кн. Володимиром найбільший поганський бог Перун. — Автор.

ХМАРИ

Повість Івана Нечуя-Левицького, з передмовою Василя Верниволі. Брош. 1.75, в оправі **2.00**

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЗАЛІСЄ

ПОВІСТЬ ОСИПА МАКОВЕЯ, друге справлене виданнє брош. 1.00 в оправі **$1.25**

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
9 Broadway, New York City
ДО: ГАМБУРҐА ДАНЦІҐА ЛІБАВИ

КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
З 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурґа $103.50; до Данціґу $106.50; до Лібави $107.00 і $5.00 поголовне. — Ми заплатимо за тікет з Бостону або Філядельфії до Ню Йорку.

S. S. LATVIA .... JULY 5
S. S. ESTONIA JULY 12

Голосіться до місцевих аґентів.

ЖИТТЯ В КИЇВІ.

До „Славбюра" наспів недавно лист з Київа, в якому чорними красками змальоване життя Київлян.

Нужда, яка стала заглядати в город ще з початком 1920 р., дійшла до кульмаційної точки зимою 1921 р. і весною 1922 р., коли з голодуючих околиць а головно з Поволжа стали надтягати тисячі голодних. Київляни не могли й не можуть їм нічим помогти, бо самі мало що не вмирають з голоду і мусять глядіти, як голодні падуть мертві від голоду серед улиць Київа.

Поміч голодуючим — пише кореспондент — зорґанізована доволі добре й захоплює собою широкі круги неголодуючого населення, але та поміч така мінімальна в порівнанню з розмірами нужди, як капля в морі.

Люде ратуються як можуть, але вратовується дуже мало. Тільки ті, що вміють спекулювати, їдять тричі в день, решта мусить задоволитися порцією ячмінної зупи, вимінюючи ячмінь і картоплю в селян за останній лах, бо грошей не приймають. Селяне говорять, що засіяно дуже мало, так що треба очікувати ще гіршого, бо в недовзі вони перестануть привозити до города харчі. Виїзджати на села майже неможливо ізза страшенного переповнення поїздів.

Доріжня з кождим днем росте. Фунт хліба коштує 200,000, пуд (32 фунти) бараболі 2 міліони, ячменю 3 міл., жита 4 міл. сов. роублів.

Культурне життя зовсім завмерло. Професори й педаґоґи повтікали з посад й зайнялися чорною роботою, або вчать по селах на давний „фільософський спосіб", одержуючи за те їжу й свитину. Ґазет виходить чимраз менше, бо й дорогі вони, примірник коштує 50 тисяч сов. руб., а цеї суми, хоч як низько стоїть сов. рубель, не може видати перший ліпший, бо все таки замісць чотирох ґазет може купити фунт хліба.

В листі м. и. говориться, що голодуючі не покладають великої надії на поміч Західної Европи, вона — на їх думку — не зможе їм помогти. Тут хиба ждати якогось чуда, або смерти голодних.

НА ДОПОМОГУ Д. ЕВГЕНА ЧИКАЛЕНКА

д. Филип Матлай з New York City прислав до Адм. „Свободи" $80.00

Жертви зложили слідуючі громадяни(ки): Матлай Ф. $5.00; о. Підгорецький $3.00; Королюк Іван, М. Л., Возняк Марія, Соловський Мих. і Лужецький Мат по $2.00; Добрянський Іван, Ганчарик Павло, Антоняк Андрій, Бих Петро, Карпець Іван, Горбатюк Роман, Демчук Йосиф, Гайда Никола, Тапольський Іван, Курчинський Григорій, Крушельницький Мих., Н. Н., Радик Мих., Мартинюк П. М., Тураш Ів., Федун Іван, Задорецький Петро, Кей Яким, Пеліх Мих., Шевців Стефан, Дідух Яким, Цільник Василь, Жовнір Іван, Федун Дмитро, Дацишин Андрей, Тарал Я., Ковтун Л., Сурмач, Книгиницький, Онуфрик Т., Вінтоняк Д., Желен Мих., Марусевич Іван, Хомів Йос., Боднар Мих., Кушик Антін, Лацько Стефан, Галичин Іван, Мілещук Тимко, Дубас Теодор, Ярема Петро, Горбатюк Текля. Небожинський Іван, Левків Петро, Левкович Никола, Ковалів Д., Притка Іван і Олійник Демко по $1.00; Абрагамовська Стефанія, Тимціраківна Марія, Маселко Теодор, Н. Н., Ню Йорк, Павчак Юліян, Паламар Ан., Зибликевич Вас., Лазута Вас., Гайда Ґеноефа, Федик Петро, Зюбрицький Петро, Підгаєцький Вол., Лупкевич, Петрик Макс., Ставчанський Мих., Гронер Й., Маркевич С., Франчук Н., Лучак О., Кошман П., Челенда Д., Солтис Ів., Свитак А., Слобогян Іван і Тарнопольський Йосиф по 50 цнт.; Дмитро Синьків; Сокальський Павло, Вінтоняк В., Зварич Мих., Голубович Василь і Голубович М. по 25 цнт.

ОТВЕРТИЙ ЛИСТ

до Комітету Українського Демонстраційного Походу в Ню Йорку, Н. Й.

Українська громада в Бейон, Н. Дж., взиває Ліґу Ам. Горожан і Ветеранів Укр. Роду, щоби публично оголосили прихід і розхід з Маніфестації. Укр. громада в Бейон, Н. Дж., дала 50 долярів на маніфестацію в Ню Йорку під тою умовою, що по маніфестації буде мала право знати і контролювати прихід і розхід з маніфестації.

До сеї пори нас не повідомлено, кілько коштувала музика; кілько коштували, а кілько принесли прапорці і відзнаки; кілько зібрано жертвами в Медисон Сквер Ґарден. Досі теж ще не вибрано до контролі людей з околиці Ню Йорку, від котрих нюйорська Ліґа всегда жадає помочи.

Укр. Громада в Бейон, Н. Дж. думає, що на зїзді в Народнім Домі дня 4. липня 1922 р. справа фонду Маніфестації повинна бути першою справою на порядку дневнім.

Треба вперед одно діло скінчити, а відтак братися за друге.

Ми певні, що справа буде залагоджена як найскорше.

За українську громаду

ЛІҐА АМ. ГОРОЖАН УКР. РОДУ В БЕЙОН, Н. ДЖ.:

С. Шеґда, голова; **А. Бирич**, касієр; **Ів. Мельник**, секретар; **А. Басараб, А. Когут, С. Луцишин, А. Лукасевич**, чл. екзекутиви

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ КОМІСАР ПРО ОБМЕЖЕННЄ ІМІҐРАЦІЇ.

Про причини і наслідки теперішних проти-іміґраційних законів в Сполучених Державах говорив 23-го с. м. на зібранню в Провіденс (Род Айленд) Ґенеральний Іміґраційний Комісар В. В. Госбанд з Вашинґтону. Його промова інтересна особливо з того погляду, що в ній зясовані деякі мотиви й цілі іміґраційної політики теперішного американського правительства.

Причини зростаючої неприхильности до масового наїзду чужинців і мотиви теперішних іміґраційних обмежень є в першій лінії расові, національні. Нема сумніву, що масова іміґрація створила в Америці свого рода економічну проблему і визвала проти себе деяку опозицію з того боку. Одначе, — говорив комісар Госбанд, — всі дискусії, які велися в Конґресі і поза Конґресом на протязі послідних двайцятьпяти літ, доказують, що тривогу викликало не так велике число іміґрантів, як расовий характер новіщої іміґрації, саме з Південної і Східної Европи. Правда таку саму неприхильність і недовірчивість стрічала на початку і давнійша іміґрація, з Північної Европи, особливо з Ірляндії і з Німеччини. Але Айрці, Німці та Скандинавці розселювались по цілім краю, скоро привикали й асимілювались і від яких сорок літ не чути вже ніякої опозиції проти іміґрантів т. зв. північного коріння. За те нестримана нова іміґраційна хвиля, з Півдня і Сходу Европи, загрожує, як кажуть, основному національному характерови населення Сполучених Держав.

Тому-то на протязі послідних двайцять-пяти літ роблено скільки спроб, щоб зупинити іміґраційний приплив з нових жерел не перешкаджаючи іміґрації з старих. З тою ціллю, між иншим, заведено було закон, щоб допускати лише грамотних іміґрантів. З тою-ж ціллю врешті тепер радикально обмежено іміґрацію т. зв. трехпроцентовим законом.

Що до наслідків того закона, який отсе обовязує вже цілий рік, то на думку Ґенерального Комісара він своє неґативне завданнє сповнив, значить радикально зменшив іміґрацію з Північної і Східної Европи не перешкаджаючи при тім нормальному переселенню з Західної і Північної. До конструктивної іміґраційної політики він ледви чим небудь причинився.

На протязі перших девяти місяців теперішного фіскального року допущено в Америку 241,644 чужинців іміґрантів. За той сам час виїхало з Америки назад до своїх країв 160,-918 еміґрантів, лишаючи таким способом невелику надвишку чужинецького населення, саме лише 80,726 голов. Допускається, що в слідуючім році більш еміґрантів виїде до країв Південної Европи як прибуде з тих країв, тоді як переселенці з Північи звичайно осідають-ся в Америці на постійний побут.

Ще один інтересний факт відмітив комісар Госбанд в своїй промові, а саме, що ухвалюючи закон Ділінґема (обмеження іміґрації) Конґрес понехав раз на завше ту традицийну теорію, що Сполучені Держави є і повинні бути захистом для всіх, хто втікає від неволі і переслідування в старій Европі. Правда, в Конґресі поставлено було скільки внесень, щоб обмеженнє іміґрації не стосувалося до іміґрантів, що втікають від релиґійних переслідувань і до політичних утікачів, але внесення ті не знайшли в Конґресі майже ніякої піддержки. У всіх попередних іміґраційних законах так чи инакше проявлялося бажанне Конґресу, щоб продовжити вікову традицію і аж в законі Ділінґема нарочно пропущено всякий натяк на неї.

НА УКРАЇНУ

WHITE STAR

ДО ЧЕРБО І САВТГАМПТОН

HOMERIC...July 1, July 22, Aug. 19
Majestic.....July 8, July 29, Aug. 26
(56.000 тон)
Olympic....July 15, Aug. 12, Sept. 2
(Найбільший корабель в світі)

Сполучення поспішними потягами з Савтгамптон до Гул, а відтак поспішними пароплавами до Данціґу і Піляви.

RED STAR LINE

до ГАМБУРҐУ, ЛІБАВИ І ДАНЦІҐ
Samland (лише 3. кляса)...Aug. 1

AMERICAN LINE

З Ню Йорку до Плимавт, Чербо і Гамбурґу

*Manchuria..July 5, Aug. 9, Sept. 13
St. Paul....July 12, Aug. 16, Sept. 20
*Mongolia...July 26, Aug. 30, Oct. 4
*Minnekahda........Aug. 2, Sept. 6

*Відновлена 3-та кляса з найновійшими уліпшеннями.

Получення до Лібави і Данціґу.

Спровадіть Ваших з Европи на наших вигідних кораблях. Наші европейські агенти заопікуються всім. Добрий харч. Вигідні каюти. Гречна услуга. Спитайте за наші приступні ціни за шифкарти з краю. Пишіть до:

PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York
або до місцевих аґентів

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евеню
NEW YORK

Буде приймати щоденно від 11—1 попол. й 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.

Телефон: Dry Dock 3637.

DR. D. SPARROW
ХИРОПРАКТОР

Лічить ріжні хороби мущин і женщин. Години 10—12 рано, 5—7 веч.
180 Avenue C, ріг 11-ої улиці,
NEW YORK CITY.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР.
„Славної Школи Пальмера"
ДР. ГРИГОРІЙ СОЛТИС

Лічить природною методою ріжні задавнені хороби мущин, женщин, дітий. Години 10—12, 2—6, в понед., середи і суботи до 8. веч. Неділі 10—12 рано. 207—2nd Avenue, corner 13th Street, New York City. Tel. Stuyvesant 7048.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-шрубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. клясою
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато уліпшені третої кляси приспособлення для вигоди.
Знаменита кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до будь котрого місцевого аґента або до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 Pearl St., New York

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Маємо богато ріжних фарм до продажі в середних околицях Нюйорського Стейту. Фарми добре загосподаровані. Земля дуже урожайна. Всюди цементовані дороги. Близько міст і зелізниць. На жаданнє висилаємо кождому докладний опис і фотографії фарм, як рівнож і услівя купна. Купи фарму, а будеш сам собі паном. Пиши сейчас до: Ридзеський і Син Компанії, 313 Кінґ стріт, Геркімер, Н. Й. 146

RYDZESKI & SON CO.,
313 King Street, Herkimer, N. Y.

ДОПИСІ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Заява.

Двох людей волочуться по українських хатах в Бейон, Ню Джерзі, та намовляють бейонських Українців до закупна шерів на якусь фабрику в Трентон, Н. Дж., а щоб справа лутше йшла, послугуються моїм іменем, що буцімто я мав закупити тих шерів за пару тисяч долярів.

З огляду на те я заявляю, що я жадних шерів не купував і остерігаю громадян з Бейон, Джерзі Сити і Нюарку, щоби при купні всяких шерів дивилися на них добре і малися на осторозі, аби опісля не плакали, як плачуть люди за „золотими майнами".

Іван Мельник,
92 Andrew St., Bayonne, N. J.

НА УВАГУ ЕМІҐРАНТАМ, ЩО ВЕЗУТЬ З СОБОЮ ГРОШІ.

Щоби охоронити свою валюту, богато европейських держав не дозволяє тепер вивозити гроші за кордон. В Франції, Німеччині та инших краях остро заказано. однаково горожанам тих країв як і чужинцям, виїздити за границю з більшими сумами. За звиіз суми більшої як дозволено законом звичайно остро карають; не лиш гроші відбирають, а й саджають в холодну. Одначе хто гроші привіз з собою з заграниці, той може їх вивезти заграницю, саме таку суму, яку привіз. Значить, еміґранти, що вертаються з Амерки і везуть з собою гроші. мають право перевезти їх через Францію, Німеччину чи яку иншу країну. Одначе виїзджаючи з тої країни вони мусять доказати, що гроші привезли з собою. Траплялися випадки, що пасажир на границі не міг того доказати і від його відбирали гроші та ще й карали арештом.

На примір, Франція заказує вивозити всякі золоті гроші, французькі чи чужоземні, і не дозволяє вивозити більш як десять франків сріблом і більш як пять тисяч франків (яких 400 до 500 долярів) банкнотами, однаково французькими чи чужоземними, напр. долярами. В кого при виїзді з Франції знайдуть більше грошей, того карають арештом від одного місяця до двох літ і всі гроші, які в його є, конфіскують. Хто хоче захоронити себе від такої пригоди, повинен на вступі у Францію заявити цлови урядникам, скільки в його грошей — золотих, срібних, банкнотів, чеків і т. и. — і взяти від посвідку, що ті гроші ввезено у Францію. З такою посвідкою він може потім виїхати з Франції з усіми грішми.

З Німеччини дозволено вивезти не більше як 20.000 марок (тепер приблизно 70 долярів). Хто перевозить більшу суму (в якій небудь валюті), той так само на границі повинен заявити, скільки в його гроший і одержати посвідку на вивіз. В Чехословаччині дозволено вивезти 3.000 корон або стільки-ж в инший валюті. При вїзді вимагається декляраціі на всякі гроші звиш того.

Від декльярованих на вступі гроший ніде не платиться ніякого податку ні такси. Деклярації вимагається лиш на доказ, що гроші ввезені і що, значить можна їх вивезти.

ДОДАЙ БОГАТО ЛІТ ДО ТВОГО ЖИТТЯ

Чуйся від 10 до 30 літ молодшим.

На азтвердження, кваси жолудкові, слабі нирки і недобру кров, Болгарський Кровний Чай є великою фамілійною медициною. Пийте його горячий перед спаннем на остру перестуду. Продаєсь у всіх аптиках, або реджістрованою почтою, 1 велика фамілійна пачка за $1.25 або 3 пачки за $3.15 або 6 пачок за $5.25. Адресуйте: Marvel Products Company, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. 29,35,48

ФАРМА 90 АКРОВА, без каміння і рівнина, з того 35 акрів грубого ліса і пасовиско, 5 нових будинків, дім на 9 кімнат о два поверхи, 2 роки як збудований, 4 корови, одна ялівка, 2 молоді коні, 100 курий, 5 індиків, фарма обсіяна і обсаджена, всіляка машинерія дрібна і груба, коло стейтової дороги, 2½ милі від міста. Ціна $2,800, вплати $1,800. Хтоби хотів за готівку, той купить за $2.500. Голоситися до: **PAUL KUTYNSKI, 263 Avenue B, New York, N. Y.** 47-51

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 240 акрів, дім з 16 кімнат, ріка, озеро, великий сад, посіви, будівничий ліс, 16 коров, 4 ялівки, бик, 3 коні, 350 курий, гуси, качки, машинерія, 2 милі до міста. Ціна за все $5.700, готівкою $2.000. 48-53

Фарма 77 акрів, дім з 9 кімнат, ріка, озеро, сад, засіви, будівничий ліс, 6 коров, 2 ялівки, кінь 200 курий, 5 безрог, машинерія, миля до міста. Ціна $3.200, готівкою $1.200.

PHILIP LOBOR,
274 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПО ПРИЧИНІ слабости, продається фарма, 237 акрів урожайної землі, 100 акрів орного поля, 137 ліс і пасовиско, дім з 8 кімнат, телефон в хаті, 2 стодоли, сайло і 7 других добрих будинків, 3 овочеві сади, 17 коров, 3 коні, 5 ялівок, 2 бугаї, один великий а другий малий, 4 безроги, стадо курий, вся фармерська машинерія і всілякі тульца. Місячний дохід за молоко $200, фарма обсіяна і засаджена всілякою яриною. Ціна $8600, готівкою половина, а решта на догідні сплати. Голоситися до: **JACOB CHORNOBY, R. F. D. 1, Yantic, Conn.** 48—

ДЕШЕВА ФАРМА.

По причині скорого виїзду до Европи, продам дешево фарму з цілим інвентаром, 44½ акрів землі, з того 25 акрів орного, решта сіножать і пасовиско, земля добра і урожайна, дім з 6 кімнат, стайня мурована, стодола, курник, древутня, возівня, 2 добрі коні, 6 коров, 1 бугай, 1 ялівка, 3 безроги, 100 курий, всі тульца і фармерська машинерія, до штору, школи і місточка 5 мінут ходу, сусіди Українці. Ціна за все $3700, вплати $1400. Хто хотів би набути сю фарму, прошу зголоситися до властителя: **WASYL KAMIANCHYN, Box 74, Lee Center, N. Y.** 48—

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 250 акрів, дім з 14 кімнат, сад, озеро, ріка, будівничий ліс, засіви, 17 коров, бик, 3 коні, 300 курий, машинерія, 2 милі до міста. Дохід за продукти $250 місячно. Ціна за все $5.500, готівкою $2.200. 48-53

Ню Джерзи. Фарма 50 акрів, дім з 8 кімнат, сад, ріка, 5 акрів ліса, 5 коров, 2 коні, 400 курий, 5 безрог машинерія, 2 милі до міста. Ціна $4.500, готівкою $2.000.

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York, N. Y.

ФАРМА! ФАРМА В ROME, N. Y.

Ся фарма є першої кляси, 69 акрів, 4 ліса, сад, 6 коров, 2 коні, машини, 5 безрог, до 250 курий і качок. Ґрунт гарантований, чорна земля, дім і шопи майже нові. Ся фарма коло школи, сировні і стейтової дороги. Хто купить сю фарму, то подякує мені, бо я гарантую за сю фарму. Ціна $6000, вплати половина, а решта на річні сплати по сотці на рік і 5%. Сю фарму купите впрост від властителя. Прошу голоситися на мою адресу по дальші пояснення. 45-49

ІВАН ЛАВРУК,
306 S. Madison St., Rome, N. Y.

ПРОДАЄТЬСЯ ФАРМА 10 акрів в Long Island, 1 миля від міста, дім з 7 кімнат, дуже гарний сад, земля дуже добра і урожайна, 50 курий, деякі тулца, продається дуже тано. Маю також другі малі і великі фарми на продаж. Голоситися до: **K. KANEWITZ, 144 E. 7th St., New York City. Книгарня.** 44-49

ХОЧЕТЕ
Щоби Ваша родина в краю дістала американські доляри

ХОЧЕТЕ
Набути на свою подорож до краю, або для свояків з краю до Америки шифкарту на найліпші і найвигіднійші кораблі.

ХОЧЕТЕ
Залагодити в краю яку справу маєткову, ґрунтову, процесову або спадкову.

ХОЧЕТЕ
Зложити свої ощадности на добрий процент і в безпечні руки.

Заходіть особисто або пишіть до.

BOSAK STATE BANK
SCRANTON. PA.

Всякі поручення виконуєсь без проволоки. На запити відповідається зворотною почтою.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СВЯЩЕНИК гр. кат., не жонатий, пошукує женщини до заряду дому. Мусить добре варити. Услівя прошу писати до: **о. Осип Боярчук, 131 N. Beech St., Mt. Carmel, Pa.** 43-48

Пошукую у важній справі свою краянку **ВАСИЛИНУ КРИЦКАЛЮК**, родом з села Черганівка, повіт Коссів, Гал. В Америці замужна за Василем Тодорів, родом з Космача, пов. Печеніжин, Гал. Довший час перебувала у Філядельфії, Па. під числом 2218 Shamokin St. Хтоби знав про ню або вона сама, прошу зголоситися на адресу: **Іван Дущук, 514 E. 5th Street, New York City, N. Y.** 48

МУСИТЬ ПРОДАТИСЯ фарма по причині, що властитель вдовець і сам не може дати собі ради. Фарма 50 акрів, 30 обсіяної а решта ліс і пасовиско, великий новий дім, барна, шпихлір, великий курник, древутня, гарний сад коло хати, керниця коло хати, почта приходить до хати, штор близько, фарма зараз при стейтовій дорозі. Фарму продасться враз з меблями. Ціна $5000, а хто купить її сейчас, дістане її за $4000. Голоситися сейчас до властителя: **FRED PRECLIK, R. F. D., Galway, N. Y.** 45-50

"ДОБРИЙ ІНТЕРЕС! Пошукую спільника до корисного інтересу. Половина доходу (50%) запевнено. Можна заробити $2—3000.00 річно. Прошу писати по інформації або прийти особисто до поговорення до стору до: **S. SIMKOW, 705 East 12th St., New York City, N. Y.** 47-49

ПО ПРИЧИНІ

виїзду продається дешево 7 цилїндровий автомобіль „Студебейкер" в добрім стані. Голоситися від 5. до 8. вечер до:

PETROGRAD MUSIC STORE,
530 E. 14th Street, New York City 48-50

ПРИБОРИ ДО ГОЛЕННЯ.

Бритви, машинки, ножиці, квачі, щітки до волося, масть, тоалетова вода, павдер до лиця, тонік і перфума, всьо ґарантоване і по найнизших цінах можна набути у 31-50

А. ЧАРНЕЦЬКОГО,
2402 INGERSOLL STREET,
PHILADELPHIA, PA.

НАЙНОВІЩИЙ КАТАЛЬОҐ КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО КОЖДОМУ ДАРОМ
SICHOVY BAZAR
34 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

Добре здоровле варта золотого доляра кожда платня є свідоцтвом доброго здоровля.

Виженіть незносимі болі правдивим Pain-Expeller, старий приятель родини. Домагайтесь на нім Anchor купецького знаку.

35 і 70 центів в аптиках або
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

НОВА ОФЕРТА!

ХТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЄ НА $3.00 ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", той дістане Календар Укр. Народного Союза цілком даром.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УВАГА! УВАГА!

Хто хоче довідатися щось цікавого або бути щасливим на ціле життя — нехай пише по дуже цікавий ілюстрований катальоґ маґічний і пояснення. Інтересовані будуть задоволені. Пишіть сейчас днесь залучаючи 4-цнт. марку до:

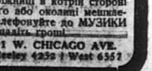
MRS. L. PIASECKA,
225 E. 14th Street, New York City

З ВЕРШИН І НИЗИН

збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листє" й „Великі щоковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брошурована $2.75, в полотняній оправі $3.40.

Замовлення посилайте на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадіть гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4252 i West 6557

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичих інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АҐЕНТ і НОТАР

ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ і З КРАЮ
(Ціна стисло Компанічна.)

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка Грошей до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)

СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.

Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах Зл.-Держав.

За близші інформації звертайтесь всегда на адресу:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ШТУКАР

212 ГАРНИХ ШТУК ДО ЗАБАВИ.

— Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. Часть 2. Штуки з картами. Часть 3. Штуки рахункові. Часть 4. Штуки жартівливі.

50ц.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.